

INFORMATIENOTITIE AAN DE RAAD

Postregistratienummer	 17.0007365
------------------------------	--

Opmeer, d.d.: 7-6-2017

Raadsvergadering

6-7-2017

Onderwerp

Implementatie Omgevingswet

DOEL VAN DEZE INFORMATIENOTA

Deze notitie geeft inzicht in de voorbereidingen en aanpassingen die de Omgevingswet in de aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet van onze gemeente vraagt (impactanalyse). In deze notitie wordt specifiek aandacht besteed aan de verschillende partijen op wie de wet invloed gaat hebben. Ook is er aandacht voor de uiteenlopende onderwerpen waarop de wet effect gaat hebben, zoals ICT en werkprocessen. In de bijlage 1 vindt u algemene informatie over de Omgevingswet.

De notitie kan gebruikt worden ter voorbereiding op de bijeenkomst van de gemeenteraad die na de zomer plaatsheeft, waarin de gemeenteraad de ambities en doelstellingen bepaald, zoals beschreven in de Startnotitie Projectplan Implementatie Omgevingswet. De ambities en doelstellingen worden neergelegd in een ambitiesdocument, waarmee de raad voor de inhoudelijke onderwerpen (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, participatie) richting geeft aan de implementatie van de Omgevingswet. De status van deze notitie is dan ook informerend.

INLEIDING

De Omgevingswet treedt volgens planning op 1 juli 2019 in werking. De doelen van de Omgevingswet zijn: het moet eenvoudiger, duidelijker, beter en sneller.

De wet heeft veel gevolgen, voor raadsleden, bestuurders, managers en de medewerkers en ook voor de inhoud van beleid, plannen, regels en procedures. En volgens ingewijden misschien nog wel meer voor de cultuur en de houding van de gemeente, als het om het besturen, regelen, netwerken en dienstverlening gaat (80% houding en gedrag en 20% kwaliteit van de instrumenten).

Samengevat is de Omgevingswet, naast een wettelijke en juridische verandering, vooral ook een cultuuromslag. Meer gemeentelijke afwegingsruimte betekent dat gemeenten keuzes (nog) beter (meer integraal) moeten onderbouwen. En het is belangrijk om partijen vroegtijdig

in het proces te betrekken. De Omgevingswet heeft daarmee een grote impact op de gemeentelijke werkwijze, op de verhouding tussen raad en college en op samenwerking met medeoverheden en partners.

We zijn niet klaar als de Omgevingswet in 2019 in werking treedt. De wet wordt gefaseerd ingevoerd. Het zal na 2019 nog minimaal 5 jaren duren, voordat de Omgevingswet geheel is geïmplementeerd, door de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het opstellen van een omgevingsvisie en het omzetten van de bestemmingsplannen naar een omgevingsplan.

De gemeenteraad (en het college) wordt op verschillende manieren bij de voorbereiding op de Omgevingswet betrokken:

- Via bijeenkomsten en presentaties om kennis te vergroten;
- Via informatiebrieven waarin de stand van zaken wordt gegeven;
- Via onderhavige impactanalyse;
- Via het vaststellen van een ambitie-/koersdocument;
- Als kaderstellend orgaan voor de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevings-Verordening;
- Door mee te bepalen hoe de participatie vorm wordt gegeven;
- Door financiën beschikbaar te stellen.

Opmerking:

Volgens de huidige planning van het Ministerie van I&M, Programma Aan de slag met de Omgevingswet, gaat op 1 juli 2019 de wet van kracht en wordt in 2024 het Digitale Stelsel Omgevingswet ingevoerd. De invoering van de wet zal dus niet meer vallen in deze raadsperiode. Een nieuw college en een nieuwe raad van een nieuwe gemeente zullen besluiten over de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. In het Ambitie-/Koersdocument kan aan de hand van de ambitiebepaling hiermee rekening worden gehouden bij de planning. Een Ambitie-/Koersdocument met een visie op wat we als gemeente (samen met onze partners) belangrijk vinden helpt het college en de raad na de verkiezingen om met de implementatie verder te gaan.

STAND VAN ZAKEN EN HOE VERDER

Er zijn een tweetal bestuurlijke informatiebijeenkomsten georganiseerd. Eén bijeenkomst in Hoorn voor de raden van Westfriesland en de ander voor de gemeenteraad en het college van Opmeer. Daarnaast is de Startnotitie Projectplan Implementatie Omgevingswet vastgesteld. Er is in algemene zin informatie gegeven over de inhoud en techniek van de nieuwe wetgeving en de rolverdeling tussen de raad en college. Daarbij is aangekondigd dat gezocht wordt naar regionale samenwerking binnen het implementatieproces, waarbij het uitgangspunt is, dat gemeenten bij de uitvoering zoveel mogelijk samen optrekken.

Het college en de gemeenteraad worden begin juli geïnformeerd over de opstelling van een regionaal procesplan voor de implementatie van de Omgevingswet. Het procesplan wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en ter kennisname aangeboden

aan de gemeenteraad. Bij het procesplan zit voor elke gemeente een lokaal plan van aanpak. In het procesplan staat procesmatig beschreven hoe we de implementatie van de Omgevingswet in samenwerking met de regio in Opmeer op uitvoeringsniveau willen vormgeven. In het lokale plan van aanpak staat hoe wij de implementatie van de wet procesmatig en op uitvoeringsniveau binnen onze eigen gemeente uitvoeren, met behoud van de beslisruimte voor de lokale ambities en keuzes. Het regionale procesplan en het lokaal plan van aanpak wordt door het college vastgesteld.

Na de zomer wordt met de gemeenteraad een ambitie-/koersdocument opgesteld. In het document gaan we op hoofdlijnen onze visie, ambitie, strategie en koers aangeven en de wijze waarop de doelen van de Omgevingswet aansluiten bij en worden uitgewerkt in deze ambitie. De notitie wordt door de raad vastgesteld en geldt als uitwerking van het procesplan en het lokaal plan van aanpak.

SAMENWERKEN AAN DE IMPLEMENTATIE VAN DE OMGEVINGSWET MET DE SAMENLEVING, REGIOGEMEENTEN EN DE KETENPARTNERS

Bovenlokaal samenwerken aan de leefomgeving in Opmeer is niet nieuw. Volgens de Omgevingswet moet er meer integraal (op thema's) en meer vanuit de gebiedsopgaven naar vraagstukken worden gekeken. Dat vraagt samenwerking en regionale afstemming tussen overheidsorganisaties (met aandacht voor de gemeenschappelijke regelingen) en met lokale partijen.

Waarom is samenwerking nodig?

Gemeenten bepalen voor zichzelf de normen en kaders, bijvoorbeeld op het gebied van milieu en geluid. De fysieke leefomgeving houdt echter niet op bij de grens. Een gebieds- en opgavengerichte manier van werken vraagt om regionale afstemming, te beginnen bij beleid(svoornemens), om te voorkomen dat tussen verschillende gemeenten grote beleidsverschillen ontstaan. Grensoverschrijdende onderwerpen zijn: luchtkwaliteit, klimaatverandering, regionale bedrijventerreinen, woningbouw, energietransitie, etc. Deze hebben lokale doorwerking en dus gevolgen voor onze keuzeruimte. Daarbij is afstemming met de provincie, regiogemeenten en de ketenpartners Veiligheidsregio NHN, GGD, Hoogheemraadschap HHNK nodig.

Voorbeelden van bestaande regionale samenwerking

1. Op bepaalde terreinen is samenwerking wettelijk voorgeschreven in de vorm van Gemeenschappelijke Regelingen, bijvoorbeeld de VR NHN en de RUD .
2. De Structuurschets Westfriesland, in de geest van de Omgevingswet opgesteld, maar ook bijvoorbeeld de Visie bedrijventerreinen Westfriesland en de Detailhandelsvisie Westfriesland, die onderdeel zijn van de structuurschets, zijn eveneens in samenwerking tot stand gekomen.
3. Ook leveren de regiogemeenten (zo) gezamenlijk input en standpunten voor de opstelling van beleid van hogere overheden, zoals de provinciale omgevingsvisie. Van belang is hoe de provincie de lokale afwegingsruimte hanteert en reguleert in de

toekomstige provinciale verordening. Hiervoor zal het overleg ook op bestuurlijk niveau plaatsvinden.

4. Op verschillende gebieden werken de gemeenten in Westfriesland al samen (Pact van Westfriesland en Harmonisatie Applicatielandschap). Bijvoorbeeld op het gebied van de uitvoering van de Wet Vergunningen, toezicht en handhaving maken zij waar nodig gebruik van elkaars diensten.

Samenwerking met lokale partijen

Het doel van deze wet is duidelijk: meer ruimte voor initiatieven uit de samenleving. Het uitgangspunt daarbij is dat afwegingen voor besluitvorming over de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk op lokaal niveau moet plaatsvinden. Dat vraagt een andere houding van de gemeentelijke overheid, maar ook om een andere houding van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Inwoners, ondernemers en andere partijen moeten in een vroeg stadium mee kunnen denken en mee kunnen praten over de invulling van hun leefomgeving. Ook moeten zij actief bijdragen aan een goede leefomgeving. Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving (art. 1.6 Omgevingswet algemene zorgplicht als vangnetbepaling). Agrariërs bijvoorbeeld worden in de nieuwe Omgevingswet verplicht alle mogelijke maatregelen te treffen om de gezondheid van omwonenden te beschermen. Ze moeten daarbij de best beschikbare technieken toepassen om de luchtkwaliteit te beschermen en geluidhinder, trillingen, lichthinder en geurhinder te voorkomen of te beperken.

Regionale samenwerking bij de implementatie van de Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is complex en gemeentegrensoverschrijdend. Daarom hebben de organisaties van de gemeenten in Westfriesland besloten om bij de implementatie van de Omgevingswet gezamenlijk op te trekken, waarmee efficiency voordelen worden bereikt en kennis wordt gedeeld. De samenwerking richt zich allereerst op het samenstellen van een procesplan, waarin is bepaald welke taken gezamenlijk kunnen worden opgepakt en hoe dat kan worden georganiseerd. Samenwerking op operationeel niveau ligt voor de hand op praktische vraagstukken, zoals de opgave om het digitale stelsel Omgevingswet samen te analyseren en uit te voeren. Maar ook het gezamenlijk organiseren van opleidingen voor het personeel, aanpassen van werkprocessen etc. Bij andere onderwerpen, zoals de pilot van het omgevingsplan in Koggenland, doen de gemeenten aan kennisuitwisseling en informatiedeling.

Voor de implementatie wordt een vijftal projecten ingericht, namelijk:

1. Integraal beleid,
2. Plannen, procedures en projecten,
3. Vergunningen, toezicht en handhaving,
4. Informatievoorziening en GEO,
5. Personeel en organisatie.

Analoog aan deze opzet worden binnen de gemeente ook projectteams samengesteld om de activiteiten te vertalen voor de gemeente dan wel activiteiten specifiek voor de eigen gemeente te organiseren.

Uit deze projecten komen plannen van aanpak, voorstellen en producten voort. De formele besluitvorming gebeurt uiteindelijk in de eigen gemeente met de gemeenteraad en het college.

WAT VERANDERT ER VOOR WIE?

Op hoofdlijnen beoogt de wet een verbetering van de dienstverlening en de digitale informatievoorziening. De rol van de gemeente verschuift daarbij: de overheid trekt zich meer terug en faciliteert, de verantwoordelijkheid en de zeggenschap wordt teruggegeven aan de gemeenschap. Dit biedt kansen om de creativiteit van bewoners en ondernemers in te zetten voor het ontwikkelen van een prettige, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De gemeente zal zich meer als partner, meedenker en adviseur gaan opstellen. Dit betekent een belangrijke wijziging in de dienstverlening. De Omgevingswet is daarmee een kans om onze dienstverlening aan burgers etc. te verbeteren. Er is veel ruimte om ons dienstverleningsconcept vanuit eigen ambitie en inzicht in te vullen, waarin overeenkomstig de Omgevingswet de initiatiefnemer centraal staat. De VNG en KING hebben met een aantal gemeenten samengewerkt aan een dienstverleningsconcept (met klantreizen als analyse-instrument en servicemodules als uitkomst), zodat gemeenten niet zelf het wiel hoeven uit te vinden.

Burgers en bedrijven

De Omgevingswet moet de positie en betrokkenheid van inwoners en bedrijven binnen de omgeving versterken.

Dat betekent, dat zij:

- intensief betrokken worden bij beleid, plannen en regels;
- meer de mogelijkheid krijgen om met eigen oplossingen te komen;
- meer mogelijkheden voor initiatieven waarvoor geen vergunning meer nodig is;
- sneller een besluit krijgen op hun aanvraag om een vergunning. Er is straks 1 loket voor burgers en bedrijven. Willen burgers of bedrijven straks een project of activiteit starten? Dan hoeven zij nog maar 1 vergunning (digitaal) aan te vragen bij 1 loket. Daarna neemt de gemeente of de provincie een beslissing. Zijn de gemeente en de provincie allebei verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag? Dan neemt maar 1 van beide de beslissing. Dit is makkelijker voor de aanvrager. Ook is de vergunningsaanvraag zo sneller afgehandeld;
- digitaal meer zaken kunnen regelen en betere informatie krijgen;
- maar ook, meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun eigen omgeving en handelen. In veel gevallen beginnend bij de vergunningaanvraag zelf en het overleg met de omgeving.

De Omgevingswet gaat uit van een grotere vrijheid, maar ook van een grotere verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven. Vergunningenstelsels (of specifieke vergunningvoorschriften) worden in de nieuwe wetgeving en, indien daartoe door de gemeenteraad wordt besloten, in het omgevingsplan voor veel gevallen/situaties vervangen door algemene regels. Als de algemene regels worden nageleefd, is (voor dat onderdeel) geen vergunning meer nodig (evt. een melding). Tegelijkertijd geldt een algemene zorgplicht voor de burger en bedrijven; zij worden geacht de regelgeving en de daarmee te beschermen belangen te kennen. Voor de gemeenten geldt daardoor een verschuiving van: minder toetsing vooraf naar toezicht en handhaving achteraf.

Gemeenteraad

De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast en krijgt meer ruimte voor sturing richting het college op basis van te maken afspraken en bepaalt de mate van participatie.

- Is kaderstellend aan de voorkant van het proces geworden en gaat over de grote lijnen.
- Kan en moet opnieuw kaders vaststellen: hoe en op wat wil de gemeente sturen in de fysieke leefomgeving, wat regelen we wel en wat niet? Moet ambitie bepalen en uitgangspunten vaststellen.
- Stelt integraal omgevingsbeleid vast: de omgevingsvisie.
- Stelt één omgevingsplan vast voor de hele gemeente, dat alle bestemmingsplannen en omgevingsverordeningen gaat vervangen.
- Heeft bij het vaststelling van het omgevingsplan meer regelvrijheid en afwegingsruimte, mits gemotiveerd en goed gemonitord.
- Bepaalt hoe en met welk instrument gestuurd wordt: omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunning.
- Bepaalt tot waar de raad zelf wil sturen en ruimte laat aan het college.
- Bepaalt waar regels ophouden en vertrouwen begint.
- Bepaalt de spelregels (ambitie) van participatie.
- Stelt middelen (tijd, geld en experimenteerruimte) beschikbaar voor tijdige implementatie van de wet.

College B&W

Het college doet voorstellen voor de aanpak van de implementatie Omgevingswet, voorstellen voor ambitie en uitgangspunten.

- Is bestuurlijk verantwoordelijk voor de tijdige en goede invoering van de Omgevingswet; geeft sturing en stel prioriteiten
- Krijgt meer speelruimte en bevoegdheden bij de uitvoering van beleid.
- Stelt programma's en beleidsregels vast.
- Verleent omgevingsvergunningen en heeft daarbij meer afwegings- en afwijkingsruimte.
- Bepaalt welke taken door de gemeente en welke door de omgevingsdienst worden uitgeoefend.
- Is bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van participatie, dienstverlening, toezicht en handhaving onder de Omgevingswet.

Wijk- en dorpsraden

- Hebben geen directe taken bij de uitvoering van de Omgevingswet.
- Zijn als partner en adviseur belangrijk in het brede netwerk, dat meedoet en meedenkt over de fysieke leefomgeving (o.a. benoemen van lokale omgevingskwaliteiten, aandragen van bouwstenen voor weging van kwaliteiten).
- Zullen als partner en initiator meer betrokken zijn bij projecten en beleid.

- Denken na over hun vertegenwoordigende rol, terugkoppeling en het organiseren van draagvlak. Zij kunnen de participatie mede vorm geven.

Management

- Schept voorwaarden voor de organisatie om de Omgevingswet voor te bereiden en op tijd in te voeren.
- Zorgt voor de aanpassing van processen, taken, kennis, competenties.
- Doet een voorstel over welke taken door de gemeente en welke door de Omgevingsdienst worden uitgeoefend.
- Geeft aan welke ict-voorzieningen nodig zijn.
- Creëert een cultuur waarin creativiteit, eigen initiatief en het nemen van verantwoordelijkheid wordt gestimuleerd.

Medewerkers

- Stellen samen integraal omgevingsbeleid op i.p.v. sectoraal beleid.
- Stellen samen het omgevingsplan op i.p.v. de vele bestemmingsplannen en de vele verordeningen.
- Worden (nog meer) generalist, netwerker en regisseur.
- Worden meer afhankelijk van specialistische kennis van anderen in de eigen organisatie of van de omgevingsdienst.
- Verlenen binnen de korte wettelijke termijn omgevingsvergunningen.
- Werken sneller en efficiënter samenmet de RUD, andere overheden en wettelijke adviseurs.
- Gaan meer begeleiden en informatie geven en minder vergunningen (toetsen aan wet- en regelgeving) verlenen.
- Besteden meer tijd aan toezicht en controle, omdat meer vergunningvrij is.
- Houden als bronhouder informatie in de landelijke gegevensloketten bij (digitaal stelsel omgevingswet).
- Denken na over een andere serviceverlening aan inwoners en bedrijven.
- Voldoen aan de vereiste kennis en competenties.

ICT-ers

- Zorgen er mede voor, dat ict-systemen voor de uitvoering van de Omgevingswet op tijd worden ingevoerd en gebruiksklaar zijn (software, standaarden, aansluiting aan landelijke systemen).
- Zorgen er mede voor, dat de eigen ict-systemen voor integraal en zaakgericht werken, beheer en uitwisseling van gegevens en voor dienstverlening het werken met de Omgevingswet mogelijk maken.
- Organiseren het vullen van de systemen.

RUD, VR NHN en GGD

- Is als verlengd bestuur direct betrokken bij de uitvoering van de Omgevingswet.

- Gaat samen met de gemeente(n) de Omgevingswet verkennen en vertalen in mogelijkheden van uitvoering en dienstverlening.
- Zorgt net als de gemeente zorgen voor adequate ict-voorzieningen in eigen huis en als verbinding met de partners in uitvoering en dienstverlening.
- Maakt met de gemeenten afspraken over uitvoering Omgevingswet; wat gaat RUD en de VR NHN oppakken, wat doen de gemeenten zelf of gezamenlijk?
- Gaat samen met de gemeente(n) het aspect gezondheid nadrukkelijk betrekken bij de uitvoering van de Omgevingswet.

Burgers en bedrijven en maatschappelijke organisaties

- Krijgen meer mogelijkheden om initiatieven te verwezenlijken.
- Kunnen meer invloed uitoefenen op besluitvormingsprocessen.
- Krijgen meer eigen verantwoordelijkheid, maar zijn daar vervolgens ook meer op aanspreekbaar (diverse wettelijke zorgplichtbepalingen).
- Beoordelen zelf en tonen zelf aan dat hun initiatief bijdraagt aan de verwezenlijking van de beleidsdoelen van de gemeente.
- Organiseren zelf draagvlak voor hun initiatief .

Gemeenten regio Westfriesland

- Bepalen op welke onderwerpen zij samen willen optrekken bij de implementatie van de Omgevingswet.
- Aangeven hoe wordt omgegaan met de afspraken in het kader van de Structuurschets Westfriesland die van invloed zijn om de instrumenten uit de Omgevingswet (visie en plan).

Hoogheemraadschap HHNK en provincie Noord-Holland

- Participeren in regionaal overleg en leveren relevante informatie aan.

AMBITIES EN KEUZES BEPALEN

In hoofdstuk 1 is de doelstelling met deze notitie toegelicht. Aangegeven is dat de notitie kan gebruikt worden ter voorbereiding op de bijeenkomst van de gemeenteraad die na de zomer plaatsheeft, waarin de gemeenteraad de ambities en doelstellingen kan bepalen en waarmee de raad voor de inhoudelijke onderwerpen (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, participatie) richting kan geven aan de implementatie van de Omgevingswet.

De ambities en doelstellingen worden vastgelegd in het ambitie-/koersdocument dat als richtinggevend kader voor de implementatie van de Omgevingswet voor de komende jaren wordt vastgesteld. Na de besluitvorming over dit ambitie-/koersdocument zal de implementatiefase starten.

De vorm van de bijeenkomst moet nog worden gekozen. Het is goed denkbaar dat de op te stellen omgevingsvisie als strategisch kader daarin een bepalende rol krijgt. In het traject van

de totstandkoming van de omgevingsvisie worden immers de knelpunten, kernwaarden en de gebiedsopgaven vastgesteld en daarbij de gewenste omgevingskwaliteit(en) gekozen.

Hierna wordt een beeld gegeven van de besluiten die na de zomer voor de opstelling van het ambitiedocument moeten worden genomen en van de keuzes daarbij.

Raadsprogramma 2014-2018 'Samenwerken aan duurzame zorg, werk en welzijn'

In het 'Raadsprogramma 2014-2018 'Samenwerken aan duurzame zorg, werk en welzijn' staat de visie en ambitie van de gemeenteraad van Opmeer. De visie is dat de gemeente Opmeer een betrouwbare partner is die door ondernemers, instellingen en inwoners als klantgericht, klantvriendelijk, verantwoordelijk, transparant en betrokken wordt ervaren. De ambities zijn kort samengevat: een zelfstandige gemeente die intensief samenwerkt met de gemeenten in Westfriesland, een gemeentebestuur dat benaderbaar is en belanghebbenden proactief betreft bij de besluitvorming en een organisatie die professioneel en op haar taak is berekend en efficiënt is ingericht en voor specialistische taken samenwerkt met andere gemeenten.

Om inzicht te krijgen in het ambitieniveau dat bij Opmeer past kunnen twee vragen worden gesteld.

1. Ziet de gemeente de Omgevingswet als kans om de werkwijze helemaal te vernieuwen of gaat men uit van de huidige werkwijze en beleidskaders (veranderen – aanpassen)?
2. Richt de gemeente zich vooral op de externe opgaven en actoren in het fysieke domein of focust men in eerste instantie op de eigen organisatie, op kosten en baten (externe – interne focus)?

Om de bovengenoemde vragen te kunnen beantwoorden moeten eerst de volgende vier vragen zijn beantwoord.

1. Welke maatschappelijke opgave is er en wat willen inwoners en ondernemers?
2. Hoe werken wij het liefst aan een verandering en hoe werkt onze organisatie?
3. Wat zijn de politiek-bestuurlijke ambities en hoe past de Omgevingswet hierbij?
4. In welke mate willen wij gebruik maken van de ruimte die de Omgevingswet biedt?

Uit de beantwoording van de vragen volgen vier perspectieven op verandering met vier bijbehorende strategieën voor de invoering van de wet (de ambities):

- Consolidierend: de noodzakelijke wijzigingen conform de wet invoeren vanuit een interne focus;
- Calculerend: gebruik maken van de ruimte die de wet biedt waar dat na afweging van baten en kosten aanwijsbaar voordelen oplevert;
- Onderscheidend: gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om in specifieke gebieden het verschil te maken;
- Vernieuwend: gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om vanuit opgaven anders te werken.

Welk verandertype de gemeente kiest is afhankelijk van het perspectief van de gemeente, het moet bij de gemeente passen en haalbaar zijn.

Bij de beoordeling welk ambitieprofiel het beste bij de gemeente Opmeer past, kunnen de bestaande beleidsdocumenten al een richting geven. De Structuurvisie Opmeer 2025, de bestemmingsplannen, het milieubeleidsplan, het verkeers- en vervoersplan, het speelvoorzieningenplan, groenstructuurplan, waterplan zijn én worden al in hoge mate (integraal) op elkaar afgestemd. De structuurvisie en de bestemmingsplannen zijn en worden al gebiedsgericht ingedeeld en zoveel mogelijk opgesteld volgens het principe van de uitnodigingsplanologie. Bovendien zijn en komen al onze beleidsdocumenten tot stand via een bewust gekozen participatietraject. Wel kan de samenhang tussen de beleidsdocumenten en de participatie worden doorontwikkeld en vooral zichtbaarder worden gemaakt. Deze beleidsdocumenten geven aan dat wij als gemeente een externe focus hebben.

Na de zomer wordt de gemeenteraad uitgenodigd om ambities en doelstellingen met de Omgevingswet te bepalen en vast te leggen in een ambitiedocument.

Voorbeelden van algemene ambities

1. De gebruiker staat centraal

Bij het vormgeven van de implementatie van de Omgevingswet (met de verschillende opgaven) staat de gebruiker (de burger, bedrijven etc.) centraal. We gaan in overleg met burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties om onze uitnodigingsplanologie verder door te ontwikkelen.

2. Omgevingskwaliteit staat voorop.

In Opmeer heeft de leefomgeving een hoge kwaliteit. Opmeer wil de kernwaarden behouden. Er zijn geen knelpunten of grote maatschappelijke opgaven. Dat niveau willen we behouden.

3. We werken gebiedsgericht en durven te differentiëren.

We vullen onze visie voor de omgeving gebiedsgericht in. Ieder gebied heeft eigen kenmerken en belangen, vraagt een andere benadering en oplossingen op maat.

4. Ruimte bieden aan ontwikkelingen

De gemeente ziet zichzelf als onderdeel van een netwerk van inwoners, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke partners. Samen maken we Opmeer. We nodigen onze partners uit om te komen met initiatieven die bijdragen tot 'onze' door de gemeenschap gedragen beleidsdoelstellingen en we willen samen vormgeven aan de gewenste ontwikkelingen met respect voor de omgevingskwaliteit.

5. Streven naar balans

Het in standhouden van de balans tussen behoud en ontwikkeling zien we als de grootste uitdaging. Belangrijke omgevingswaarden, zoals landschappelijke en cultuurhistorische waarden, willen we behouden, maar tegelijk wordt er in onze gemeente ook gewoon gewoond, gerecreëerd en gewerkt.

6. Daar waar het kan, durven los te laten.

Dé uitdaging van de Omgevingswet is het durven loslaten van zaken waar we tot nu toe zo veel mogelijk controle over wilden houden. We geven hier invulling aan door kwetsbare waarden te beschermen door middel van kaders en daar waar geen kwetsbare waarden aanwezig zijn zo veel mogelijk ruimte te geven en los te laten. We werken daarbij vanuit

vertrouwen. Dat vraagt van ons dat we allemaal (organisatie, college, raad, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties) zullen moeten accepteren dat zaken fout kunnen gaan.

7. Oog hebben voor alle belangen

Bij initiatieven in de openbare ruimte geldt vaak dat tegengestelde belangen tegen elkaar moeten worden afgewogen. De ruimte die de één krijgt om z'n initiatief te ontplooiën kan voor een ander ongewenst zijn of haaks staan op het algemeen belang. We willen verantwoord omgaan met het risico op rechtsongelijkheid en rechtsonzekerheid voor de burger.

8. Integraal werken

Binnen onze organisatie zijn we al gewend aan integraal werken, door bijvoorbeeld projectmatig te werken. Onze organisatie is niet groot waardoor de lijnen kort zijn. De sector Grondgebiedzaken is hiervoor gereorganiseerd. We gaan het integraal werken doorontwikkelen overeenkomstig de Organisatievisie 2020 Gemeente Opmeer; Werken aan en in allianties.

9. Samenwerken met de regiogemeenten wanneer dat een meerwaarde biedt.

Daarvan is sprake door gebruik te maken van de efficiencyvoordelen en mogelijkheden voor kennisdeling en beleidsafstemming. Voorwaarde is dat elke gemeenteraad zelf directe sturing blijft houden.

In het ambitiesdocument worden de ambities vertaald naar keuzes voor de opstelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Keuzes inzake de omgevingsvisie

1. Hoe wil de gemeente verder uitvoering geven aan uitnodigingsplanologie?

Uitnodigingsplanologie biedt kansen om de gemeentelijke doelstellingen te realiseren.

We moeten weten wat de kernwaarden van Opmeer per gebied zijn, welke gebiedsopgaven er zijn en hoe we daar op willen sturen. Op basis van de ambities en het gewenste niveau van sturing en regelgeving wordt bij het opstellen van het omgevingsplan een afweging gemaakt voor welke activiteiten algemene regels gesteld kunnen worden en/of op welke situatie het gewenst is een vergunningplicht of meldingplicht te houden of op te nemen. Hierbij is mede bepalend, dat er voldoende rechtszekerheid moet worden gewaarborgd en dat bepaalde activiteiten onomkeerbaar zijn.

2. Wanneer wil de gemeente de omgevingsvisie gereed hebben?

We hebben 5 jaar om een omgevingsvisie op te stellen. Een optie is om de bestaande Structuurvisie Opmeer 2025, de bestemmingsplannen, het Speelvoorzieningenplan en het Gezondheidsbeleid tezamen met het nieuwe, in de geest van de Omgevingswet, op te stellen milieubeleidsplan, verkeers- en vervoersplan, groenstructuurplan en waterplan te gebruiken als basis en die in een op te stellen omgevingsvisie te verbinden en te actualiseren via een daarop toegesneden participatietraject.

De centrale vraag is in hoeverre in de bestaande plannen de kernwaarden, gebiedsopgaven en sturing daarop voldoende zijn vertaald.

3. Welke verordeningen wil de gemeente in de omgevingsvisie integreren?

Alle relevante verordeningen en beleidsdocumenten worden geïnventariseerd, gedereguleerd door tegenstrijdige en overbodige regels te schrappen. Vervolgens kunnen de onderdelen, die relevant zijn voor de Omgevingsvisie, worden verwerkt.

4. Voor welke aspecten van de fysieke leefomgeving wil/moet de gemeente een programma vaststellen?

We onderzoeken de noodzaak of wenselijkheid van programma's.

5. Zijn er knelpunten die kunnen worden opgelost of gewenste ontwikkelen, die kunnen worden gerealiseerd door zelf omgevingswaarden vast te stellen?

We onderzoeken de kansen en wenselijkheid om van de bevoegdheid gebruik van te maken.

Keuzes inzake het omgevingsplan

1. Wanneer wil de gemeente een omgevingsplan gereed hebben?

Het bestemmingsplan voor het landelijk gebied is actueel. Voor het centrumgebied van Opmeer-Spanbroek wordt in juli het nieuwe bestemmingsplan vastgesteld. Voor de kern Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek en de kleine kernen Aartswoud, De Gouwe en De Weere zijn de bestemmingsplannen volgend jaar herzien. Daarmee beschikt Opmeer over een actueel bestand van gebiedsgerichte bestemmingsplannen, die al behoorlijk integraal en flexibel zijn en redelijk voldoen aan het uitgangspunt van uitnodigingsplanologie.

2. Welke verordeningen wil de gemeente in het omgevingsplan integreren?

Het integreren van verordeningen dient gekoppeld te worden aan het project omgevingsplan. Gemeentelijke beleidsstukken en verordeningen worden stapsgewijs 'overgeheveld'. Het verdient de voorkeur te beginnen met regels die (eenvoudig) één op één over worden (kappen, uitritten, welstand & monumenten). We kijken welke regels geschrapt kunnen worden en harmoniseren de overige regels.

3. Hoe wil de gemeente de delegatie van raad naar college vormgeven?

De raad kan de bevoegdheid om het omgevingsplan op onderdelen te wijzigen delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Met het delegatiebesluit kan worden ingespeeld op een belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet namelijk het versnellen van procedures en het vergroten van de flexibiliteit van het omgevingsrecht. Deze flexibiliteit kan worden ingevuld door gebruik te maken van de delegatiemogelijkheid het omgevingsplan op onderdelen te herzien door het college van burgemeester en wethouders. Zo kan het omgevingsplan snel worden gewijzigd naar aanleiding van actuele inzichten en/of omstandigheden. Het past ook bij de rol van de raad welke in de Omgevingswet een rol op hoofdlijnen is. Concrete voorbeelden van de wijze waarop delegatie van deze bevoegdheid kan plaatsvinden zijn:

- De raad wijst in de omgevingsvisie een transformatiegebied aan en draagt het college op het omgevingsplan zodanig te herzien dat de transformatie zonder afwijkvergunning gerealiseerd kan worden ('binnen door de raad vastgestelde kaders');
- De raad kan in het omgevingsplan aan bepaalde locaties functies toekennen, waarbij de vaststelling van regels over de bouw- en gebruiksactiviteiten in delegatie aan het college wordt gelaten.

Op dit moment is al sprake van delegatie van raad naar college. Bij de vaststelling van wijzigingsplannen op grond van wijzigingsbevoegdheden in de diverse gemeentelijke bestemmingsplannen. En besluiten op grond van de raad vastgestelde lijst met categorieën op grond, waarvan het college bij buitenplanse afwijkingen (uitgebreide procedure) geen verklaring van geen bedenkingen van de raad hoeft te vragen.

4. Hoe wil de gemeente het omgevingsplan beheren (wanneer algeheel herzien)?

De Omgevingswet schrijft geen actualiseringplicht voor. Wel moeten alle verleende omgevingsvergunningen die afwijken van het omgevingsplan en een blijvende inbreuk op het omgevingsplan hebben binnen maximaal 5 jaar in het omgevingsplan verwerkt worden. En instructies van het rijk en provincie moeten binnen een daarbij gegeven termijn in het omgevingsplan worden doorgevoerd. Gemeenten mogen ook voor een snellere termijn kiezen, bijvoorbeeld bij gewijzigde gebiedsopgaven, ontwikkelingen of ambities. Dit draagt natuurlijk bij aan de rechtszekerheid en de vindbaarheid van regels. Voor het sneller inpassen is wel meer capaciteit en geld nodig.

Het ligt in de rede om voor afwijkingen, die voor de fysieke leefomgeving en dus voor belanghebbenden ingrijpend zijn, eerder het omgevingsplan te actualiseren.

BURGERPARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie en communicatie vormen een zeer belangrijk onderdeel van de implementatie. Op verschillende momenten zal bepaald worden wie op welk moment betrokken wordt en hoe de communicatie wordt vormgegeven. In het regionale procesplan voor de implementatie van de Omgevingswet en vervolgens in de plannen van aanpak voor de projecten krijgt dit onderwerp nadrukkelijk de aandacht. Alle projectplannen hebben een paragraaf, waarin aandacht is voor communicatie en participatie, waarin wordt omschreven wat de te onderscheiden doelgroepen zijn en hoe de participatie en communicatie per doelgroep wordt vormgegeven. Uitgangspunt is dat zowel de omgeving als het gemeentebestuur op tijd betrokken wordt bij de planvorming en hier ook daadwerkelijk invloed op uit kunnen oefenen. De ene keer gaat deelname in de vorm van inspraak, de andere keer via een uitgebreidere vorm van burgerparticipatie. Er zijn diverse werkvormen die we kunnen inzetten, van werk- en klankbordgroepen tot inloopavonden, informatie-avonden, etc.

Voorwaarde voor een succesvolle bijeenkomst is, dat de gemeente vooraf duidelijk maakt wat voor status een bijeenkomst heeft (op welke wijze wegen raad en college bijvoorbeeld de resultaten mee in de besluitvorming) en wat voor rol en verantwoordelijkheid de burger heeft: van informierend, naar raadplegend, adviserend, coproducerend of zelf beslissend. Op veel terreinen passen we al vergaande vormen van burgerparticipatie toe en we gaan dit verder uitbreiden. Verwachtingsmanagement is daarbij erg belangrijk.

Overeenkomstig het verzoek van de gemeenteraad zal een startdocument worden opgesteld waarin inzicht wordt gegeven hoe we binnen het implementatietraject invulling gaan geven aan participatie.

LESSEN UIT HET SOCIALE DOMEIN

Ervaringen uit het sociale domein worden meegenomen. Qua veranderopgave wordt vaak een vergelijking getrokken met de decentralisatie in het sociale domein. Er zijn zeker veel

overeenkomsten als de klant centraal, integraliteit, een digitaliseringopgave en deregulering. Een groot verschil is dat bij de 3D's het Rijk grotendeels nieuwe taken overgedragen heeft aan gemeenten. Bij de Omgevingswet moeten bestaande werkprocessen op een andere manier worden vormgegeven.

FINANCIEN

Vooralsnog is het niet mogelijk om een goed beeld te krijgen van de kosten van invoering en van de baten als de wet eenmaal in werking is. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de definitieve wetgeving, het ambitieniveau, het tempo waarin de organisatie wil veranderen en de opgaven voor de komende jaren in het fysieke domein. Als Opmeer bijvoorbeeld kiest voor omgevingswaarden in afwijking van de standaardomgevingswaarden uit de wetgeving, dan moeten extra gelden worden vrijgemaakt voor de monitoring en acties voor het bereiken van de omgevingswaarden.

Voor de Kadernota 2017 is voorgesteld om voor de komende jaren budgetten te reserveren. De verwachting is dat de uiteindelijke kosten aanmerkelijk oplopen en met name voor de digitaliseringopgave. Als er al baten zijn dan zullen die pas veel later in het proces worden terugverdiend (na 2024). Op het moment dat kosten inzichtelijker worden zullen zij op de gebruikelijke manier in de P&C cyclus worden verwerkt en daarmee in de begroting.

Hierna zijn de geraamde budgetten in een tabel zichtbaar gemaakt. Deze ramingen zijn exclusief ICT kosten en interne/ambtelijke kosten.

Het werkbudget voor de invoering van de Omgevingswet is voor het opleiden van het personeel, het dereguleren en op elkaar afstemmen van verordeningen en regels, het aanpassen van werkprocessen, onderzoek, externe begeleiding, regionale samenwerking etc.

	Werkbudget voor de invoering van de Omgevingswet	Budget voor het opstellen van een omgevingsvisie	Budget voor het opstellen van een omgevingsplan
Budget 2017	50.000		
Budget 2018	50.000		
Budget 2019	50.000	80.000	
Budget 2020	10.000	30.000	75.000
Budget 2021	10.000		50.000

Over de hoogte van de invoeringskosten (inclusief ICT) voor de Omgevingswet heerst op dit moment nog veel onduidelijkheid. De invoeringskosten zullen naar verwachting vooral worden gemaakt voor het ontwikkelen van een omgevingsvisie en omgevingsplan, het aanpassen van de werkprocessen, het opleidingsplan en voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet(DSO). De kosten voor het aanpassen van de applicatielandschap aan de voorwaarden van het DSO, het beheer en uitwisseling van gegevens alsook voor de aanpassing van daarbij horende

werkprocessen, zijn op dit moment niet verantwoordbaar in te schatten en mede afhankelijk van de uitkomsten van de regionale samenwerking.

Door voortschrijdend inzicht zal duidelijk worden of er mogelijk extra budget nodig is voor maatregelen die wij willen en moeten nemen om ons goed te kunnen voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat als gevolg van de verdere uitwerking van de Omgevingswet het Rijk ons in de nabije toekomst gaat confronteren met extra kosten. Dit zou bijvoorbeeld op het onderdeel digitalisering het geval kunnen zijn. De eventuele financiële gevolgen hiervan kunnen dan bij toekomstige begroting(en) worden geëffectueerd.

Het Rijk draagt de investeringskosten die samenhangen met de invoering van de wet. Hierbij moet gedacht worden aan eenmalige kosten die samenhangen met de centrale digitale voorzieningen, het inrichten van informatiepunt(en) en het maken van opleidingen.

Iedere partij draagt zelf de transitiekosten van de wet. Dit zijn kosten voor de transitie naar het werken met deze nieuwe wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om de kosten voor het volgen van opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, aanpassingen van digitale voorzieningen.

De uitvoeringskosten worden via een verdeelsleutel gedeeld. De gemeenten betalen 70% van deze kosten. Dit zijn de terugkerende kosten die bijvoorbeeld samenhangen met het gebruik van het digitale stelsel en de kosten van de bevoegde gezagen bij het werken conform de wet.

□Partijen behouden zelf de besparingen die optreden door de invoering van de stelselherziening, hiervoor komt geen verrekening met het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

RISICO'S

De implementatie van de Omgevingswet is een langdurig en ingewikkeld proces. Met veel partijen en veel belangen. Het proces kent risico's. De belangrijkste, nu bekende, worden in de bijlage 2 genoemd, met per risico een of meer mogelijk beheermaatregelen om het risico te beheersen.

Bijlage 1 DE OMGEVINGSWET IN HET KORT

De Omgevingswet in 70 woorden

De Omgevingswet, die volgens het rijk op 1 juli 2019 in werking treedt, integreert zo'n 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De oude wetten zijn veelal sectoraal opgebouwd. In samenhang gezien en toegepast sluiten deze wetten niet meer aan bij de behoefte van deze tijd. Met de Omgevingswet wil de overheid het wettelijk systeem 'eenvoudig beter' maken.

Doelen van de Omgevingswet

De belangrijkste doelen van het wetsvoorstel voor de Omgevingswet zijn:

- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
- Een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving om zo maatschappelijke functies te waarborgen.

Kerninstrumenten van de Omgevingswet

De nieuwe wet kent zes kerninstrumenten, deze zijn:

1. Omgevingsvisie: een samenhangend, strategisch plan voor de leefomgeving. Een integrale langetermijnvisie over de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen in het bestuursgebied. Het is een verplicht instrument voor Rijk, provincies en gemeenten. De doelen van de omgevingsvisie kunnen onder meer concreet worden gemaakt in plannen of programma's.
2. Programma: een pakket van beleidsvoornemens en maatregelen om omgevingswaarden of doelen in de leefomgeving te bereiken en daaraan te blijven voldoen. In het programma staan concrete maatregelen die nu nog voorkomen in de uitvoeringsparagrafen van strategische plannen, bijvoorbeeld de Woonvisie en structuurvisies. In een programma staat ook hoe normen of gebiedsgerichte doelstellingen gehaald gaan worden. De programma's binden – op enkele uitzonderingen na – alleen het vaststellend bestuursorgaan. Als de gemeente kiest voor omgevingswaarden die afwijken van de omgevingswaarden die in de wetgeving zijn vastgelegd, dan moet de gemeente in het programma acties benoemen om de gewenste omgevingswaarde te bereiken en de uitvoering monitoren. Daarmee gaan hoge kosten gemoeid.
3. Omgevingsplan. Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat decentrale overheden hun regelgeving over de fysieke leefomgeving opnemen in één regeling die op het gehele gebied toeziet. Het gaat voor de gemeente om het gemeentelijk omgevingsplan (hierin gaan de bestemmingsplannen en verordeningen op het terrein van de fysieke leefomgeving in op), de waterschapverordening en de provinciale omgevingsverordening. Het omgevingsplan is een dynamisch beleidsinstrument en wordt afhankelijk van nieuwe ontwikkelingen, opgaven en ambities naar behoefte aangepast. De ondergrens is dat verleende

omgevingsvergunningen die structureel afwijken van het omgevingsplan binnen 5 jaar in het omgevingsplan worden opgenomen.

4. Algemene rijksregels voor activiteiten in de leefomgeving.

Er komen vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) waarin algemene rijksregels rond omgevingsrecht worden vastgelegd. De huidige regelgeving rond leefomgeving, een groot aantal wetten en een meervoud aan AMvB's, wordt gebundeld in de vier AMvB's. Hierbij wordt uitgegaan van een clustering naar doelgroep waardoor regelgeving toegankelijker moet worden.

Het gaat om de volgende AMvB's:

o Besluit Activiteiten leefomgeving (gericht op burger/bedrijf)

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) richten zich op burgers, bedrijven en overheden bij hun feitelijk handelen. Het zijn algemene, rechtstreeks werkende regels op rijksniveau over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Bij het Bal gaat het om milieubelastende activiteiten. Hiermee zullen bedrijven vooral te maken krijgen. Voor milieuactiviteiten geldt als hoofdregel dat er geen vergunningplicht is, tenzij dit wegens Europese regelgeving noodzakelijk 'of anderszins doelmatig' is.

o Besluit Bouwwerken en leefomgeving (gericht op burger/bedrijf)

In het Besluit Bouwwerken en leefomgeving staan regels voor het bouwen. Dit besluit, dat feitelijk de vervanger is van het Bouwbesluit, is daarom zowel voor bedrijven als burgers van belang. De mogelijkheid om in het Omgevingsplan de vergunningsvrije bouwwerken aan te wijzen wordt in de Invoeringswet van de Omgevingswet opgenomen.

o Besluit Kwaliteit leefomgeving (gericht op overheid)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft de inhoudelijke normen voor bestuurlijk handelen, zoals omgevingswaarden van waterveiligheid, lucht- en waterkwaliteit en instructieregels voor bijvoorbeeld geluid of externe veiligheid. Het besluit moet de overheden helpen in het goed voeren van omgevingsbeleid.

o Omgevingsbesluit (procedurele bepalingen relevant voor alle doelgroepen en bepaling van het bevoegd gezag).

Het uitgangspunt van het rijk is zoveel mogelijk te volstaan met het stellen van algemene regels voor activiteiten, waardoor er geen voorafgaande toestemming (vergunning) is vereist.

5. De omgevingsvergunning.

Een initiatiefnemer via één aanvraag bij één loket toestemming krijgen voor het totaal aan activiteiten die hij of zij wil gaan uitvoeren.

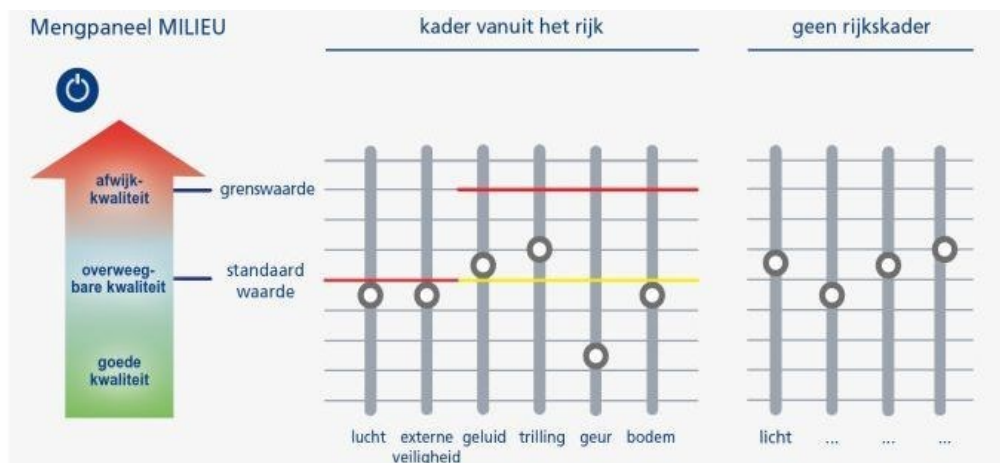
6. Het projectbesluit: een algemene regeling voor besluitvorming over projecten met een publiek belang volgens een snelle en betere aanpak. Het rijk en de provincie zijn daartoe bevoegd.

De Omgevingswet heeft als afgeleide van deze algemene doelstellen vier belangrijke verbeterdoelen:

1. Een flexibeler aanpak met meer lokale afwegingsruimte (uitgangspunt: decentraal, tenzij)

Lokale vraagstukken moet je lokaal kunnen oplossen. De gedachte achter het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' is dat gemeenten beter in staat zijn rekening te houden met lokale omstandigheden en ontwikkelingen dan andere overheden. Dat betekent dat gemeenten, samen met inwoners en bedrijven, in kunnen spelen op lokale omstandigheden, ontwikkelingen en behoeften.

Daarom heeft het rijk het huidige Activiteitenbesluit uitgekleed en alleen de locatie-onafhankelijke regels terug laten komen in het nieuwe Besluit activiteiten leefomgeving. Sommige milieunormen blijven hard, anderen worden zachter en meer inwisselbaar. Om deze flexibiliteit vorm te geven, zijn er vanuit het Rijk onder andere standaardregels voor milieusituaties opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Daarbij is aan gemeenten ruimte gegeven van deze standaard indien nodig af te wijken in het kader van het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. De mogelijkheden om de lokale milieu omgevingskwaliteit normatief vorm te geven, kunnen worden weergegeven in een mengpaneel (zie figuur).

Voor de aspecten geluid, trillingen en geur, veroorzaakt door bedrijfsmatige activiteiten, zijn in het Bkl standaardwaarden opgenomen als algemeen aanvaardbaar kwaliteitsniveau (gele lijn mengpaneel). In situaties waarin niet aan die standaardwaarden kan worden voldaan, maar een bepaalde ontwikkeling toch om maatschappelijke, economische of andere redenen wenselijk wordt geacht, kunnen gemeenten afwijken en besluiten dat in bepaalde gebieden een hogere belasting mogelijk is tot aan de grenswaarden (rode lijn mengpaneel). Deze grenswaarden kunnen worden gezien als het landelijk geldende basisbeschermingsniveau.

Als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, stelt het Bkl de mogelijkheid open om in het omgevingsplan andere milieuwaarden vast te stellen, waarbij de landelijk geldende grenswaarden worden

overschreden. Bijvoorbeeld de geur van veehouderijen of voor lichthinder en het geluid. Deze waarden bieden duidelijkheid over:

- de staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving op een bepaald moment en een bepaalde plaats
- de toelaatbare belasting door activiteiten
- de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.

De door de gemeente zelf gekozen omgevingswaarde kan een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere verplichting inhouden. De gemeente moet haar taken en bevoegdheden dan zo uitvoeren dat deze omgevingswaarden worden behaald. Dat kan zij doen door algemene regels te stellen voor activiteiten, maar ook kan zij feitelijk handelen of besluiten nemen die niet onder het bereik van de Omgevingswet vallen, zoals verkeersmaatregelen.

Als een overheid een omgevingswaarde heeft vastgesteld, is zij verplicht om te meten en te beoordelen of aan die waarde wordt voldaan. Als de waarde niet wordt gehaald of dreigt niet te worden gehaald, dan moet de overheid een zogenaamd programma bij (dreigende) overschrijding vaststellen. In dat programma staan dan de acties van de overheid om de omgevingswaarde alsnog te halen. De kosten van monitoring en de acties zijn voor rekening van de gemeente en zijn aanzienlijk.

Daarnaast zijn de bruikbaarheideisen uit het Bouwbesluit 2012 gedereguleerd in het nieuwe Besluit bouwwerken leefomgeving. Waar in het verleden landelijk uniforme eisen werden gesteld aan onderwerpen, zoals buitenruimte, berging, plafondhoogte en toiletruimte, kunnen initiatiefnemers nu met meer vrijheid invulling geven aan deze onderwerpen en inspelen op wat in een bepaald segment van de markt of een specifieke regio gewenst is. Een ander voorbeeld zijn de regels over open erven en terreinen en regels over kleinschalige hinder die lokaal ingevuld kunnen worden.

We mogen de regels globaler maken en regelen wat het doel is zonder het middel voor te schrijven. Maar we kunnen ook meer sturen met maatwerkregels of –voorschriften. Bijvoorbeeld in het kader van duurzaamheidvraagstukken, gezondheidsproblematiek of overlast.

Als wij hetzelfde beschermingsniveau op het gebied van milieu en bouwen noodzakelijk vinden zoals nu onder het huidige omgevingsrecht, dan zullen wij de locatieafhankelijke regels uit het Activiteitenbesluit en de bruikbaarheideisen uit het Bouwbesluit moeten overhevelen naar het omgevingsplan.

Conclusie (plaatsen in kader)

We krijgen dus meer mogelijkheden en speelruimte, maar de verplichting om regels en besluiten goed te verantwoorden blijft hetzelfde. We blijven dezelfde belangen van ruimte, economie, gezondheid, milieu, natuur, duurzaamheid en erfgoed etc. tegen elkaar afwegen.

2. Een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving

Een integrale benadering stelt ons beter in staat om de fysieke leefomgeving in onze gemeente als één geheel te beschouwen. We gaan dus definitief afscheid nemen van sectoraal werken. Gezondheid en veiligheid krijgen met de Omgevingswet ook een plek in het ruimtelijke domein.

3. Meer gebruiksgemak: inzichtelijk en voorspelbaar

Het nieuwe digitale stelsel wordt transparanter. Het is zelfs de bedoeling dat inwoners, initiatiefnemers en overheden over dezelfde informatie beschikken, zodat vanuit een samenwerkingsrelatie naar oplossingen kan worden gezocht. Hiervoor wordt een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingericht. Alle overheden en uitvoeringsorganisaties moeten hierop gaan aansluiten.

4. Een snellere, betere besluitvorming

Als de lokale handelingsruimte groter wordt, we integraal samenwerken en we allemaal over dezelfde informatie beschikken, dan kunnen we ook sneller handelen. De doorlooptijden bij ruimtelijke procedures gaan daarom terug van max. 26 weken naar max. 8 weken.

Risicoanalyse

Risico's	Maatregel
Wijziging samenstelling bestuur en daardoor andere koers van het bestuur	<ul style="list-style-type: none"> – Zorgen voor continuïteit door huidige en nieuwe bestuurders doorlopend deelgenoot te maken van het proces en de afwegingen die tot dan toe gemaakt zijn. En door de ambtelijk opdrachtgever niet te wijzigen – Gevolgen in beeld brengen van tussentijdse wijzigingen
De gewenste cultuuromslag komt niet tot stand	<ul style="list-style-type: none"> – Raden en colleges informeren over de keuzes die ze kunnen maken en over de afwegingsruimte – Nieuwe rolverdeling raad, college en medewerkers uitwerken en vastleggen (delegatie, mandaten) – Zorgen dat de juiste mensen op de juiste plek zitten, coachen, opleiden en ondersteunen – Mensen begeleiden naar andere taken en rollen indien de cultuurverandering ertoe leidt dat mensen niet meer op hun plek zitten
Toegenomen beleidsvrijheid geeft strijdigheid tussen de belangen van het collectief en die van het individu (rechtszekerheid en willekeur)	<ul style="list-style-type: none"> – Goede kwaliteitskaders opstellen met prioritering en nuancering – Tijd en ruimte nemen om samen met alle betrokken partijen de ambitie goed te bepalen, wellicht aan de hand van casuïstiek eventueel gecombineerd met experimenten – Initiatiefnemers worden zelf verantwoordelijk voor draagvlak van het eigen initiatief. Aan de gemeente de taak om in de communicatie helder naar voren te brengen dat dit als voorwaarde gehanteerd wordt voor al dan niet meewerken aan initiatieven

<p>De beleidsvrijheid wordt door de provincie en/of gemeente tenietgedaan door extra regels te stellen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bewustwording van regelreflex bij bestuurders en medewerkers creëren – Vertrouwen geven en loslaten bij initiatiefnemers met bewezen ervaring en capaciteiten – Experimenten starten die binnen de verwachte beleidsruimte liggen – Participeren in de totstandkoming van de provinciale omgevingsvisie en daardoor beleidsvrijheid voor gemeenten bepleiten
<p>Er zijn onvoldoende medewerkers beschikbaar</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tijdig aangeven en vrijmaken van gevraagde capaciteit
<p>Er is onvoldoende voorlichting en communicatie waardoor er geen inbreng van de burgers, bedrijven etc. is</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Raden en colleges bepalen op welke wijze burgers, bedrijven etc. participeren in het maken van visies, plannen of het vergunningverleningproces – De werkprocessen en protocollen worden aangepast – De burgers , bedrijven etc. worden bekend gemaakt met de nieuwe wijze van werken
<p>Ketenpartners worden te weinig meegenomen bij het maken van een omgevingsvisie en omgevingsplan. Hierdoor sluiten de verschillende visies en plannen van organisaties niet goed op elkaar aan en wordt later in het vergunningverleningproces ook te weinig rekening gehouden met de belangen die de ketenpartners vertegenwoordigen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – In de aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen gemeenten en ketenpartners elkaar op de hoogte moeten houden van elkaars ambities, visies en belangen – Met de ketenpartners zijn nieuwe werkwijzen afgestemd en afspraken gemaakt – De werkprocessen en protocollen worden aangepast
<p>De ICT opgave is (te) complex. Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is nog volop in ontwikkeling. De voorbereiding op de komst van de Omgevingswet verlangt van gemeenten dat ze data en documenten geschikt maken voor het DSO. Deze voorbereiding zal aanzienlijk zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Goede projectfasering om ICT opgave onder controle te houden <p>1^e fase:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zorgen dat de basis op orde is: <ul style="list-style-type: none"> *Basisregistraties op orde *Aansluiting op DigiD, MijnOverheid, Kadaster *Zaakgericht werken *Processen/protocollen inventariseren en

	<p>wijzigen</p> <p>*Informatieveiligheid en privacybescherming op orde</p> <p>–Aansluiting op verbrede Omgevingsloket ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet</p> <p>2^e fase:</p> <p>–Afhankelijk van de verdere uitbouw DSO</p>
Er is onvoldoende geld gereserveerd. Er is nog onvoldoende bekend om een betrouwbare meerjarige kostenraming te maken	–Elk jaar worden de ramingen bijgesteld via de kadernota's en de begrotingen
Gemeenten zullen onder de Omgevingswet minder informatie over wijzigingen in de leegomgeving kunnen halen uit vergunningen en meldingen, bijv. voor de BAG, BGT en WOZ, omdat er meer vergunningvrij wordt	–Informatie wordt op niveau gehouden door de informatieopbrengst uit de te intensiveren toezichthoudende taken